

Repný deň v Nových Sadoch

Tohtoročný Repný deň bol poznačený následkami zrušených výrobných kvót na cukor. Strategické odvetvie, akým je sektor cukrová repa – cukor, totiž už druhý rok zažíva dôsledky liberalizácie trhu: navýšenie pestovateľských plôch silnými európskymi hráčmi v domovských krajinách v niektorých prípadoch aj o 20%, následný obrovský pretlak lacného cukru na európskom a svetovom trhu a dlhodobo nízka úroveň cien cukru.

Pred pestovateľmi, výrobcami a štátom teraz stojí obrovská výzva, ako čeliť týmto nepriaznivým trendom a zároveň zachovať produkciu cukru na Slovensku s 200-ročnou tradíciou.

Predseda Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska Róbert Kovács svoje vystúpenie začal rečníckou otázkou, prečo pestovať cukrovú repu v našej krajine: *„Pretože naši predkovia boli na vyspelej technickej úrovni a zanechali nám dedičstvo v podobe výroby cukru. A okrem toho už nesmieme dopustiť, aby sme svojou nerozvážnosťou prišli o jeden z posledných fungujúcich agropotravinárskych sektorov. Slovenská republika si vyrokovala ponižujúce podmienky vstupu do EÚ. Zakázali nám stať sa spolumahajiteľmi potravinárskeho podniku a preto tu nastal totálny kolaps potravinárskeho priemyslu. Sme sebestační len vo výrobe cukru a produkcii vajec. Krajinu masívne zaplavujú dovážané potraviny, ktoré prepisujú historické čísla zahraničného obchodu. A to je vážny dôvod, prečo musíme udržať celú cukrovú vertikálu funkčnú“*, zdôraznil R. Kovács.

Generálny riaditeľ Sekcie poľnohospodárstva MPRV SR Štefan Ryba hovoril o formách podpory, ktoré štát pripravuje alebo už ponúka práve pestovateľom cukrovej repy. Zdôraznil, že rezortné ministerstvo chce urobiť všetko pre stabilizovanie situácie a udržanie posledných dvoch cukrovarov pôsobiacich na Slovensku.

Pestovatelia cukrovej repy dostanú v tomto roku finančné zdroje cez zákonom schválenú zelenú naftu. Zdroje z tretieho piliera a viazané platby sú ďalšou formou podpory. *„V Bruseli sa momentálne diskutuje o podporných nástrojoch, aj viazaných platbách pre členské krajiny. Sú mnohé členské štáty, ktoré robia všetko preto, aby sme tieto platby nemali. Obhajujeme záujmy slovenských pestovateľov a nechceme dopustiť, aby niekto ohrozoval našich poľnohospodárov. Verím, že 11. júna definitívne obhájime naše stanovisko a nedopustíme, aby sa pestovateľom čo i len siahlo na viazané platby“*, zdôraznil Š. Ryba.

Slovenská republika po zrušení kvótového režimu nenavýšila pestovateľské plochy. Naproti tomu silní európski pestovatelia áno, čomu teraz čelia všetci domáci repári aj s výrobcami cukru.

„Neočakávame nič iné, len aby boli v tejto situácii zodpovedné všetky štáty v EÚ. Odmietame znášať dôsledky za nesystémové rozhodnutia niektorých európskych krajín, ktoré vyvolali cenové výkyvy a na ktoré doplácajú výrobcovia a pestovatelia. Štát robí všetko preto, aby vykompenzoval tieto rozdiely“, dodal generálny riaditeľ ministerstva.

Výrobcovia cukru veria, že s pomocou štátu sa podarí celej cukrovej vertikále ustáť súčasné mimoriadne turbulentné obdobie. Spoločnosť Nordzucker, ktorého je členom, neplánuje zatvárať žiadny zo svojich cukrovarov a je pripravená naďalej pôsobiť na európskom trhu.

„Posledné dva roky sú veľmi zlé nielen v EÚ, ale aj vo svete. Budeme ich musieť spoločne prekonať. Ceny cukru sa na svetových trhoch zatiaľ výrazne nezlepšujú a to aj napriek tomu, že súčasný cukrovarnícky rok bude celosvetovo vyrovnaný. Veľké zásoby z minulých období budú totiž naďalej ovplyvňovať aj budúci rok. Zlepšenie predpokladáme až v sezóne 2020/2021“, povedal na podujatí predseda predstavenstva Považský cukor a.s. Michal Abelovič.

V súčasnosti pestuje cukrovú repu okolo 200 pestovateľov na ploche 22tisíc ha. Priemerná výmera je okolo 100 ha. Práve PD DEVIO Nové Sady, kde sa uskutočnil Repný deň, patrí medzi pestovateľov s 5-násobne väčšou výmerou, než je priemer.

Začiatok tohtoročnej pestovateľskej sezóny neveštil nič pozitívne nielen pre pokračujúcu krízu na trhu s cukrom, ale karty sa snažilo nepriaznivo zamiešať aj počasie s výrazným suchom hneď v úvode jari. „V oblasti Nových Sádov našťastie v máji napršalo 82 mm vody, čo porastom cukrovej repy výrazne pomohlo“, naznačil kondíciu porastov repy predseda PD Devio Nové Sady Igor Jakubička.

Súčasťou Repného dňa bola už tradične aj komentovaná prehliadka poloprevádzkových a maloparcelkových pokusov na porastoch cukrovej repy.